

**Hallingskarvet
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 325
1502 MOSS

Besøksadresse
Vesleslåtvegen 13
3580 GEILO

Kontakt
Sentralbord: +47 69 24 70 00
Direkte: +47 32266829
sfovpost@statsforvalteren.no
fmbuteb@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/hallingskarvet>

Mattilsynet
Felles postmottak, Postboks 383
2381 BRUMUNDDAL

Saksbehandler Trond Erik Buttingsrud

Vår ref. 2022/3071-5 432.3

Deres ref. 2023/6294 Dato 25.01.2023

Dispensasjon - Hallingskarvet nasjonalpark - Bruk av helikopter ved tilsyn av saltinstallasjoner 2023 – Mattilsynet.

Mattilsynet ved Astri Ham har søkt om å bruke helikopter ved tilsyn og utbedring av grinder ved saltplasser innenfor Hallingskarvet nasjonalpark. Hallingskarvet nasjonalparkstyre gir dispensasjon til lavtflyging og landing med helikopter på spesielle vilkår. Det er klagerett på dette vedtaket til Miljødirektoratet.

Bakgrunn:

Det er tidligere, i sak 21-2017, gitt dispensasjon til å sette opp lettgrinder som et tiltak for å sikre at hjortevilt ikke får tilgang på saltplasser innenfor Hallingskarvet nasjonalpark. Dette som et ledd i bekjempelsen av skrantesjuka hos villrein. Et vilkår for dispensasjonen er at Mattilsynet er ansvarlig for at innhegningene fungerer slik de skal, og at innhegningene ikke er en fare for dyrevelferden til beitedyr og ville arter.

I brev datert 18.01.23 søker Mattilsynet ved Astri Ham om dispensasjon til lavtflyging og landing med helikopter for å gjennomføre tilsyn og oppgraderinger av innhegninger som er satt opp rundt eldre saltplasser innenfor Hallingskarvet nasjonalpark. I tillegg ønsker Mattilsynet å føre tilsyn med nye salteinnetninger. Det søkes om totalt 30 flytimer innenfor Hallingskarvet nasjonalpark i perioden 10.06.23 - 01.12.23. Dette fordeler seg på; 2 dager med tilsyn før beiteslipp, 2 dager med flyging og landing for vedlikehold av grindanlegg, 2 dager med tilsyn av nye saltinnretninger, 1 dag med tilsyn senhøstes, 4 dager med flyging i reserve i tilfelle uforutsette ting skulle dukke opp i forhold til innhegningene. Søknaden gjelder hele Hallingskarvet nasjonalpark med unntak av Såtedalen da Mattilsynet ikke har grindanlegg i dette området.

Formålet med tilsynet er å se til at grindene ikke utgjør en trussel for dyrevelferden. Gjennom tilsynet kan man avdekke om grindene står riktig, er lukket og ikke er skadet. Dette er viktige forutsetninger for at grindene skal representere en minimal risiko for dyrevelferden. Ved tilsynet kan man også oppdage om dyr skulle være fanget i grindene. I tillegg skal det kontrolleres at nye saltinnretninger fungerer etter formålet.

Mattilsynet har fra 01.06.19 hatt dispensasjon til å gjennomføre tilsyn med grindanleggene de har ansvar for.

Vurdering:

Innenfor Hallingskarvet nasjonalpark og Finse biotopvernområde er det et generelt forbud mot motorferdsel og lavtflyging under 300 meter, jf. verneforskriften § 3, pkt. 6.1. og § 3, pkt. 3.1. Jf. naturmangfoldloven § 48, kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra vernevedtakene dersom det ikke strider mot vernevedtakenes formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Når det gjelder krav til kunnskap om naturmangfoldet i naturmangfoldloven § 8, har forvaltningen god oversikt over omfanget av motorferdsel gjennom de rapporteringsordninger som finnes, og kontroller gjennomført av Statens naturoppsyn. I forhold til naturverdiene er det først og fremst villrein og fjellrev som kan bli påvirket av lavtflyging og landing med helikopter. I tillegg er det innenfor Hallingskarvet nasjonalpark flere lokaliteter der det er observert rovfugl. I faggrunnlag til «Kvalitetsnorm for villrein» er områdene med saltinnretninger definert som vinterbeiteområde og sommerbeiteområde. Kalvingsområdene ligger vest for Hallingskarvet nasjonalpark. Fjellreven har sitt primærområde i vestre del av Hallingskarvet. Hi perioden for fjellrev (juni/juli) er den mest sårbare periode for reven. Fjellrev og villrein er viktig arter og verneverdier i området. Ved forstyrrelser vil villrein og fjellrev kunne reagere med fluktreaksjon. Forstyrrelsen ved bruk av helikopter vil være i en kort tidsperiode.

§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning. Dette prinsippet er viktig for den totale belastningen fra forstyrrelser og motorferdsel i verneområdet. Det er noe motorferdsel i Hallingskarvet i dag, men denne er svært konsentrert til noen måneder i vinterhalvåret. Det gis kun tillatelse til transport som er helt nødvendig. Det totale søknadsomfanget har vært stabilt de siste årene. Nasjonalparkstyre ser et behov for å endre på tidspunkt for motorferdsel gjennomført med snøskuter på vinteren for å skjerme villreinen. I tillegg ønsker nasjonalparkstyre å begrense bruken av helikopter i nasjonalparken. Nasjonalparkstyre ber derfor Mattilsynet gjøre strenge vurderinger når det gjelder bruken av helikopter opp mot å beholde oppsyn og vedlikehold av grindanlegg og saltplasser.

Ut ifra sakens karakter mener forvaltningsmyndigheten at kunnskapsgrunnlaget er godt i forhold til villrein. I forhold fjellrev, er kunnskapsgrunnlaget mangelfullt når det gjelder tålegrensene for forstyrrelser i hi perioden (juni/juli). Det er ikke kjente lokaliteter i nærheten av grindanleggene Mattilsynet har tilsyn med. Det vil derfor etter forvaltningsmyndigheten sin vurdering være lav sannsynlighet for at aktiviteten vil forstyrre fjellrev. Hallingskarvet nasjonalpark er tilholdssted for rovfugl. Omsøkt flygning ligger utenfor den mest sårbare hekkeperioden for rovfugl.

Slik vedtaket foreligger med de vilkår som er satt, vil naturmangfoldet i liten grad bli berørt av vedtaket og det kan ikke påvises store effekter av tiltaket på verdifulle naturtyper og arter. Forvaltningsmyndigheten legger derfor til grunn at det ikke er nødvendig å foreta vurderinger etter miljøprinsippene i naturmangfoldloven §§ 11 og 12.

Vedtak:

Etter delegert myndighet gir Hallingskarvet nasjonalparkstyre i sak 5 – 2023 Mattilsynet ved Astri Ham dispensasjon til lavtflyging og landing med helikopter ved tilsyn og utbedring av grunder rundt saltplasser innenfor Hallingskarvet nasjonalpark. Dispensasjonen gjelder 11 dager med flyginger og landing med helikopter.

Dispensasjonen gjelder i tidsrommet 10.06.23 til 01.12.23, og for Hallingskarvet nasjonalpark og Finse biotopvernområde.

Dispensasjonen er gitt med hjemmel i Naturmangfoldloven § 48.

Vilkår for tillatelsen:

- Det skal tas hensyn til viltet i området. Før flygning finner sted skal det hentes inn oppdaterte opplysninger fra Statens naturoppsyn om radiomerket villrein sin posisjon. Søker må rette seg etter de henstillinger som eventuelt gis av oppsynet i forhold til villrein.
- Antall flygninger skal rapporteres til Hallingskarvet nasjonalparkstyre etter at dispensasjonen er utløpt. Manglende tilbakemelding kan føre til at dispensasjoner ikke innvilges senere år.
- Denne tillatelsen begrenser ikke den rett grunneier har til å forby eller begrense motorferdsel på sin eiendom.
- Hallingskarvet nasjonalparkstyret kan til enhver tid trekke tilbake dispensasjonen hvis lov eller forskrift endres eller vilkår for dispensasjonen ikke overholdes.

Tillatelsen er gitt etter verneforskriften. I tillegg må det innhentes eventuelle tillatelser fra kommunen etter motorferdselloven med forskrifter.

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakenes formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48. Villrein er en del av verneformålet i Hallingskarvet, og tiltak som på sikt vil kunne stoppe utbredelsen av skrantesjuka vil være positivt for villreinen. Motorferdselen i dette vedtaket må sees i sammenheng med tidligere tiltak for å hindre spredning av skrantesjuka. Det vil være av vesentlige samfunnsinteresse, og på sikt være positivt for hjorteviltbestandene å hindre videre smitte av skrantesjuka. Etter forvaltningsmyndighetens vurdering vil ikke vedtaket stride mot vernevedtakenes formål og ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker, jmfør forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Hallingskarvet nasjonalparkstyre. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

**Hallingskarvet
nasjonalparkstyre**

Med hilsen

Trond Erik Buttingsrud
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi på e-post til:
Statsforvaltaren i Vestland
Statsforvalteren i Oslo og Viken
Statens naturoppsyn, lokalt
Medlemmer av Hallingskarvet nasjonalparkstyre
Villreinnemnda for Nordfjella, Fjellheimen og Raudafjell
Hol kommune v/Torkil Dokk